

Un centre polític cada cop més pobre

Els conservadors i els laboristes duen a terme una campanya absolutament previsible.

Aquesta setmana dos polítics britànics decents han fet dues declaracions perfectament sensates. Primer, David Cameron, el primer ministre conservador, va dir que no descartava reduir el nivell impositiu màxim al 40%, fet que, si el país s'ho pot permetre, és raonable. L'Estat britànic no ofereix als qui guanyen més diners uns serveis públics del nivell dels països escandinaus per aplicar uns impostos com els dels països escandinaus. Ed Miliband, líder del Partit Laborista, va prometre la fi del règim de "no-domicili", que durant dos segles ha permès a una elit de persones riques de pagar pocs impostos. El problema d'aquestes dues afirmacions no va ser el missatge ni el missatge, sinó la combinació estrepitosament previsible de totes dues.

Imagíneu-vos si hagués estat Cameron que hagués promès eliminar l'estatus de no-domicili de què ha gaudit fins fa poc qui antigament era el principal patrocinador del seu partit, Lord Ashcroft, i de què encara gaudeixen els membres de la *jet-set* metropolitans que ofereixen unes quantitats indecenes de diners als recaptadors de finançament dels conservadors perquè juguin a tennis amb ells. Un fet com aquest hauria abordat el més gran problema de reputació dels conservadors: que fan, aparentment, la gara-gara als rics. En un enfrontament estancat, en què la valoració de laboristes i conservadors amb prou feines arriba al 30%, encara hauria provocat un canvi en la partida. I què hauria passat si Miliband, fill d'esquerres d'un intel·lectual marxista, s'hagués reservat el dret postelectoral de reduir els impostos dels rics? Hauria estat una decepció per als molts (i no pas pocs) que consideren que el líder laborista és contrari a les empreses? Sí, i què, com li agrada dir a Miliband en to de campanya.

En canvi, aquests estratagemes, típics de les campanyes laborista i con-

servadora, han reforçat la dèbil reputació dels dos partits. I amb les enquestes encallades, el possible resultat ajustat genera intranquil·litat entre les seves files. Els *tories* parlen contínuament dels seus resultats econòmics decents; un diputat conservador apunta la necessitat d'un to "més ple, més ric, més càlid". Amb això es refereix no tan sols a una llista de promeses més imaginatives, sinó al fet que cal anunciar més les coses bones —com ara el foment de les adopcions i el matrimoni homosexual— que el seu partit ha dut a terme. Pel costat laborista, la meitat de la bancada de l'oposició està desesperada per la manca d'empenta i d'aspiracions —elements clau de les tres victòries consecutives de Tony Blair— en la campanya de Miliband. Blair destacava què faltava a la campanya en un meditat discurs aquesta setmana, parlant de les empreses i del lloc que la Gran Bretanya ocupa al món. "Estic convençut que el Partit Laborista té més èxit quan ocupa un lloc central", deia fa poc a aquest diari.

És una bona afirmació, però cal tenir en compte certs elements importants. Primer, el centre moderat colonitzat per Blair, on s'ajunten els votants laboristes i conservadors, s'ha reduït molt; els seus residents permanents, els liberaldemòcrates, han vist com disminuïa el seu vot en dues terceres parts —a prop del 8%— en cinc anys. Això ha estat en part una resposta a la polarització a causa de la crisi econòmica i a les retallades. Però l'habilitat de Blair d'atreure hordes de votants *tories* també era inusual i —tenint en compte que va obtenir l'última victòria, el 2005, amb tan sols el 36% dels vots— temporal. Només el 1979, quan un nombre similar va votar en l'altre sentit, hi ha hagut una migració comparable entre els dos principals partits britànics. I en tots dos casos, l'èxode va ser alimentat per una combinació d'unes circumstàncies polítiques i econòmiques excepcionalment propícies: decepció amb els laboristes i una mala situació econòmica el 1979; decepció amb els *tories* i una economia prou forta per confiar en els laboristes el 1997. Ara no hi ha uns signes tan clars; després de la recessió, els conservadors han presidit una recuperació que perceben massa pocs britànics. A més de marcar-se el centre, el desànim que ha causat ha generat una altra migració de vots cap als extrems populistes, on pel costat dret hi ha l'UKIP (UK Independence Party) i per l'esquerra hi ha l'SNP (Partit Nacional Escocès) i els Verds. Els esforços de Miliband i Cameron per impedir-ho, per reforçar la seva base, que va de baixa, són una bona raó de les seves campanyes poc imaginatives. "Torneu a casa!", demanava el 6 d'abril Cameron als desertors del partit que han passat a l'UKIP. "Au, home!", responien la majoria, com indiquen les sòlides valoracions de l'UKIP.

Però si Miliband i Cameron estan fins a un cert punt lligats pels esdeveniments, en part també en són culpables. En el primer revés del seu lideratge, Cameron va presentar un programa de modernització, destacant el voluntarisme i el medi ambient, que amenaçava de millorar la imatge del seu partit. Que el programa anés a la deriva a causa de la tempesta econòmica era comprensible; que després Cameron l'abandonés va ser contraproduent. Si l'hagués continuat impulsant, proclamant el seu conservadorisme comprensiu, que assegura que és el seu motor, traient el verí de la reputació del seu partit, els *tories* estarien molt més ben situats per obtenir la majoria que el seu lideratge econòmic normalment garantiria; i no tan sols traient vots als laboristes. Traurien vots de totes bandes. Perquè en el nou sistema polític britànic —fracturat— el centre no és tant un pivot entre els dos grans partits com un seguit de característiques —capacitat, decència i moderació— que la majoria de votants aprecia.

Traducció de Paula Arnas Antolín